ზოგიერთი მოსაზრება ნოტარიატის მომავალზე

რიხარდ ბოკი

იუსტიციის მრჩეველი, ნოტარიუსი
გერმანიის ფედერალური სანოტარო პალატის გენერალური რწმუნებული საერთაშორისო ურთიერთობებში

ნოტარიუსის პროფესიის მომავალზე ფიქრი ნოტარიუსთა ეროვნული პალატებისა და ნოტარიუსების საერთაშორისო ორგანიზაციების მოხელეთა ერთ-ერთი უპირველესი ამოცანაა. რამდენიმე წლის წინ ნოტარიუსთა პროფესიულ სამართალში, სანოტარო სამართლის რელევანტურ მატერიალურ კერძო სამართალსა და სანოტარო დამოწმების სამართალში ცვლილებები ძირითადად ინიცირებული იყო გარედან: კანონმდებელმა, ისევე, როგორც ზოგადმა ტექნიკურმა პროგრესმა, აიძულა ნოტარიუსები გადაეხედათ თავიანთი ადგილისთვის ეროვნულ სამართლებრივ სისტემებში და მორგებოდნენ პროფესიულ სამართალსა და პროცედურებს. ასე რომ ისინი რეაგირებდნენ მოთხოვნებზე, რომლებიც მათ პროფესიულ მდგომარეობასთან მიმართებით გარედან იყო ნაკარნახევი.

ეს რეაქციული მიდგომა ხშირად არ იყო სასურველი მოცულობით წარმატებული. ამიტომ ეროვნული პალატები დღეის მდგომარეობით უფრო და უფრო ცდილობენ აქტიური წვლილი შეიტანონ სანოტარო საქმიანობასთან დაკავშირებულ საკანონმდებლო პროცედურებში. ეს ყოველთვის არ გამოდის ხარვეზების გარეშე და ასეთი სიახლეები მართლმსაჯულების სისტემაში ერთ ღამეში არ ინერგება. მაგრამ პალატებს შეუძლიათ, თავის მხრივ, წვლილი შეიტანონ იმაში, რომ შეინარჩუნონ მჭიდრო კონტაქტი იუსტიციის სამინისტროს იერარქიის ყველა დონის ადმინისტრაციასთან და მათთან ერთად იმუშაონ. გარდა ამისა, ნოტარიუსთა ფედერალურ პალატაში, მრავალი წელია, ხორციელდება ნორმების პერმანენტული შემოწმება იმ მიზნით, რომ ყველამ დროულად მიიღოს ცოდნა შესაბამისი კანონპროექტების შესახებ და გამოხატოს საკუთარი პოზიცია.

მაგრამ ეს საკმარისი არ არის. ნოტარიუსები თავისუფალ პრაქტიკაში ყოველთვის არ შეიძლება დაეყრდნონ იმას, რომ კანონმდებელი მუდმივად და ოპერატიულად დგამს იმ ნაბიჯებს, რომლებიც ზოგადი ტექნიკური და საზოგადოებრივი განვითარების გათვალისწინებით სანოტარო პროცედურების მოდერნიზებისა და ადაპტაციისთვისაა საჭირო. ამიტომ, პროგრესული და მომავალზე ორიენტირებული პროფესიული პალატები სულ უფრო მეტად იღებენ ამ ამოცანას საკუთარ თავზე. ეს განსაკუთრებით ეხება სანოტარო მომსახურების დიგიტალიზაციას.

ამრიგად, ამ ნაშრომის პირველ ნაწილში წარმოდგენილი იქნება მოკლე მიმოხილვა დიგიტალიზაციის სფეროში ჩვენი მიმდინარე პროექტების შესახებ და შემდეგ თვალს გადავავლებთ ნოტარიუსთა პროფესიულ სამართალში აუცილებელი ცვლილებების საკითხს.

I. დიგიტალიზაცია

1. ტექნიკური აღჭურვილობა

იმისათვის, რომ წარმატებით დაიგეგმოს და განხორციელდეს IT-პროექტები, საჭიროა შესაბამისი ტექნიკური ცოდნით აღჭურვილი თანა-

მშრომლები. აქ შესაძლებელია თვალი მოვავლოთ პროგრამული უზრუნველყოფის დაწესებულებების ბაზარს და ამ გარე დაწესებულებებისთვის მოხდეს შეკვეთების მიცემა. შესაძლებელია ასევე პალატის შიგნით საკუთარი IT - განყოფილების შექმნა, სადაც ყოველთვის იქნება ზოგიერთი კომპონენტიs გარედან მიღების ან სპეციალურად შექმნის შესაძლებლობა.

პროექტის დაწყებისთვის სწორი კონცეფციის არჩევა ადვილი არ არის, თუმცა ეს გადამწყვეტია. ამასთან ეს არ ეხება მხოლოდ ძირითადი პროექტის უბრალოდ შემუშავებას. პროექტი მისი დაწყების მომენტიდან ასევე იწვევს ხარჯებს და სამუშაოებს. შესაბამისად, ქვემოთ ჩამოთვლილი დამატებითი ასპექტები არ შეიძლება იყოს უგულებელყოფილი:

1.1. პროექტის შემუშავების შემდეგ ამ პროცესში მონაწილე თანამშრომელთა დიდი ნაწილი რჩება პროექტის საქმიანობაში. ნოტარიუსთა ფედერალურ პალატაში ეს საშუალოდ 50%-ია. მათ ამოცანებს, უპირველეს ყოვლისა, მიეკუთვნება ხარვეზების აღმოფხვრა და ზოგადი სერვისის მიწოდება პროექტში ჩართული ნოტარიუსებისთვის, ისევე, როგორც პროექტის შემდგომი ხაზოვანი განვითარება.

1.2. უმეტეს შემთხვევაში, პროექტის პირველი აქტივაციის შემდეგ, სხვა ფუნქციების დამატების საჭიროებაც ჩნდება, რომლებიც, მართალია, უკვე სისტემაშია ჩადებული, მაგრამ თავიდან უნდა მოხდეს მისი შემუშავება და, როგორც ამას ტექნიკურ ჟარგონად მოიხსენიებენ, „ჩამორჩენების“ („backlogs“) ბოლომდე აღმოფხვრა. ამისთვის ასევე საჭიროა შესაბამისი პერსონალი.

პროექტის შემდგომი ხარჯები, შესაბამისად, შეიძლება იყოს მნიშვნელოვნად დიდი და უნდა მოხდეს მათი გათვალისწინება გაანგარიშებაში. ეს ამავე დროს პასუხობს კითხვას, შეეძლო თუ არა პირს წინასწარ ევარაუდა, რომ სანოტარო საქმიანობასთან დაკავშირებული იუსტიციის ადმინისტრაციის პასუხისმგებლობაში არსებული IT პროექტის პირველადი შემუშავების შემდეგ წარმოშობილი შემდგომი ხარჯებიც უწყვეტად იქნებოდა დაფარული. აქედან გამომდინარე, საჭირო ბიუჯეტირების პოლიტიკურ გადაწყვეტილებებზე დამოკიდებულების გათვალისწინებით აღნიშნულის ხანგრძლივად გარანტირება ვერ მოხერხდებოდა.

შედეგად, ნოტარიუსთა ფედერალურმა პალატამ თავად დააფინანსა სრული დიგიტალიზაცია. ხაზგასმით უნდა აღინიშნოს მიწის ნაკვეთთა რეესტრებში ჩანაწერების მიზნით ექსკლუზიური ელექტრონული წვდომის და სავაჭრო რეესტრის, ისევე, როგორც თვითადმინისტრირებადი რეესტრების, შექმნა, როგორებიცაა, მაგალითად, ანდერძის ეროვნული რეესტრი და საბუთების ელექტრონული არქივი. საბოლოო მიზანს წარმოადგენს ერთიანი პლატფორმის შექმნა და მისი შემდგომი მუდმივი გაფართოება, რომელშიც ნოტარიუსთა ფედერალური პალატის ყველა მანამდე არსებული და მომავალი ციფრული პროექტები პროგრამული უზრუნველყოფის პროტოტიპის განვითარების ჩათვლით ხელოვნური ინტელექტის გამოყენებით ინტეგრირდებიან.

შემდგომში წარმოდგენილი იქნება სამი მნიშვნელოვანი ინდივიდუალური პროექტი, რომლებიც ამჟამად განვითარების დასკვნით ფაზაშია.

2. დისტანციური დამოწმება

პირველი პროექტი ეხება დისტანციურ დამოწმებას. ეს არის დამოწმების ფორმა, რომლის დროსაც მონაწილეები არ მიდიან სანოტარო ბიუროში, არამედ ნოტარიუსს მხოლოდ ციფრულად უკავშირდებიან. შესაბამისად, ეს არ ეხება დამოწმებას სხვადასხვა ადგილას მყოფ ორ ნოტარიუსთან. ასეთი პროცედურა, როდესაც პირთა ყოფნის პროცესი გაყოფილია და რომელიც ზოგიერთ ქვეყანაში უკვე არსებობს, გერმანიაში არ არის გათვალისწინებული.

დისტანციური დამოწმების პროცესი მრავალწლიანი მუშაობის შემდეგ დასრულდება. აღნიშნული ხელმისაწვდომი იქნება მიმდინარე წელს. დისტანციური დამოწმება თავდაპირველად განხორციელდება მხოლოდ საკორპორაციო სამართალში და პრაქტიკაში გამოიყენება კომპანიების დაფუძნებისთვის. მიზანი მარტივი და ამავე დროს უსაფრთხო პროცედურის შექმნა იყო. მოქალაქეებს სჭირდებათ მხოლოდ

პირადობის მოწმობა eID ფუნქციით - რომელიც ადამიანების უმეტესობას დღეს უკვე აქვს - სტანდარტული სმარტფონი NFC ტექნოლოგიით - როგორიცაა, მაგალითად, საყიდლების დროს გადახდისას გამოყენებადი - და ლეპტოპი კამერითა და მიკროფონით.

მთელი პროცედურა ტარდება ნოტარიუსთა ფედერალური პალატის საკუთარი ციფრული პლატფორმის მეშვეობით. მონაწილეები რეგისტრირდებიან იქ და იღებენ QR კოდს, რომელსაც მობილური ტელეფონით ასკანერებენ. შემდგომ ეს აპლიკაცია იხსნება. მონაწილეები ადებენ პირადობის მოწმობას სმარტფონს. აპლიკაცია კითხულობს eID-ს NFC ტექნოლოგიის გამოყენებით. ასე რომ, აქ არ გამოიყენება არასაიმედო ვიდეო იდენტიფიკაციის პროცედურა, არამედ იდენტიფიკაცია ხდება ექსკლუზიურად პირადობის მოწმობაში შენახული მონაცემებით. შესაბამისად, ეს არის პირველი ნაბიჯი, რათა საიმედოდ განხორციელდეს იდენტიფიკაცია.

შემდეგ ეტაპზე დაგენერირდება კვალიფიციური ელექტრონული ხელმოწერა, რომელიც ჩაანაცვლებს ჩვეულებრივ ხელმოწერას. იგი შეიძლება მოგვიანებით sms- PIN-ით დოკუმენტზე იქნეს გადმოტანილი.

ამის შემდეგ იწყება ელექტრონული წვდომა ნოტარიუსისთვის. მონაწილე მხარეებს შეუძლიათ აირჩიონ ნოტარიუსი კომპანიის ადგილსამყოფელის ან რამდენიმე მონაწილიდან ერთერთის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით. ნოტარიუსი ჩართულ მხარეებს სატელეფონო ზარის ან ელექტრონული ფოსტით მიმოწერის შემდეგ გაუგზავნის დოკუმენტის დრაფტს და შეათანხმებს შეხვედრის თარიღს დოკუმენტის დამოწმებისთვის. დამოწმება ხდება ვიდეო კონფერენციით BNotK პლატფორმის საშუალებით. მონაწილეები კვლავ იდენტიფიცირდებიან თავიანთი QR კოდით. პირადობის მოწმობაში შენახული მონაცემებიდან კონფიგურირებული სურათი გამოჩნდება ეკრანზე. ნოტარიუსი ადარებს სურათს მონაწილე პირს, რომელსაც ეკრანზე ხედავს. აღნიშნული უზრუნველყოფს, რომ არავინ შეძლოს საკუთარი თავის იდენტიფიცირება სხვისი პირადობის მოწმობით. დამოწმების დასასრულს ელექტრონულად მოეწერება ხელი დოკუმენტს. ამისთვის მონაწილეები იყენებენ PIN-ს, რომელიც მათ ეგზავნებათ პროცესის მიმდინარეობისას მობილურ ტელეფონზე.

შედეგად, ხელმოწერების საშუალებით იქმნება ორიგინალი ელექტრონული დოკუმენტი, რომელიც ინახება BnotK-ის დოკუმენტების არქივში და პარალელურად ელექტრონულად იგზავნება სავაჭრო რეესტრში კომპანიის რეგისტრაციის მიზნით.

ამ დროისთვის ეს ტექნოლოგია მხოლოდ კომპანიის დაფუძნებისთვის იქნება გამოყენებული. მაგრამ ეს ვარგისია დამოწმების ყველა პროცესისთვის.

3. მინდობილობის რეგისტრაცია ბლოკჩეინში

როდესაც ნოტარიუსი ისმენს სიტყვას „ბლოკჩეინი“, ის ჩვეულებრივ უარყოფს მას. როგორ უნდა ჩაანაცვლოს შესანახმა მოწყობილობამ, საიდანაც უპირატესად ორმაგი ინფორმაციის (სწორი/მცდარი; მოქმედი/არა მოქმედი) მოძიებაა შესაძლებელი, სახელმწიფო მარეგისტრირებელი ორგანოები? ამის მიუხედავად, საკითხის ნაკლებად მცოდნე IT სფეროების წარმომადგენლები სულ უფრო მეტად ზრდიან მოთხოვნას, უძრავი ქონების გადარიცხვები თითქოსდა მოძველებული და მოუხერხებელი მიწის ნაკვეთთა რეესტრის ნაცვლად მარტივად და ეკონომიურად მომგებიანად ბლოკჩეინში დაარეგისტრირონ.

ეს, რა თქმა უნდა, არ მუშაობს. მაგრამ მაინც შეიძლება განვიხილოთ საკითხი, არსებობს თუ არა სფერო, სადაც შეიძლება ამ ტექნოლოგიის გამოყენება.

ნებისმიერ სანოტარო ბიუროში მინდობილობა ნოტარიულად მოწმდება თითქმის ყოველდღე. გერმანიის სამოქალაქო კოდექსში მინდობილობის დროს კეთილსინდისიერი პირის დაცვა ერთგვარად არის უზრუნველყოფილი. თუ ვინმე აძლევს სხვას წერილობით ან სანოტარო წესით დამოწმებულ მინდობილობას, ეს მინდობილობა ნებისმიერ კეთილსინდისიერ მესამე პირთან მიმართებით ითვლება მოქმედად

მანამ, სანამ უფლებამოსილ პირს დოკუმენტი ხელში უჭირავს. თუ აუქმებს მინდობილობის გამცემი მინდობილობას წარმომადგენლის მიმართ, ის რჩება მესამე პირებთან მიმართებით მოქმედად, სანამ მინდობილობის გამცემი არ მიიღებს დოკუმენტს უკან.

მინდობილობის გაუქმების შესახებ ინფორმაციის ზოგადად გასამჟღავნებლად, შეიძლება სასარგებლო იყოს ნოტარიული წესით დამოწმებული მინდობილობის ბლოკჩეინში შენახვა. ბლოკჩეინი შეიძლება გამოყენებულ იქნას ამ ამოცანისთვის, როგორც შენახვის მოწყობილობა. აქ საკმარისია ორმაგი ფუნქციების შეზღუდვა. მინდობილობა არის ან მოქმედი, ან არა. მეტი ინფორმაცია არ არის საჭირო. და ეს არის უპირატესობა „ნორმალურ" მარეგისტრირებლებთან შედარებით: ბლოკჩეინი სწრაფად ხელმისაწვდომია ყველასთვის. ამით ნებისმიერ მსურველს შეუძლია რეალურ დროში შეიტყოს, ძალაშია თუ არა მისთვის წარდგენილი მინდობილობა. კეთილსინდისიერების ინსტიტუტით დაცვა აღარ იქნება საჭირო. მინდობილობის გამცემი უფლების ბოროტად გამოყენებისგან უკეთესად არის დაცული. და ნოტარიულად დამოწმებული მინდობილობის უპირატესობები ჩვეულებრივი წერილობითი ფორმით შედგენილ მინდობილობასთან შედარებით აშკარაა.

პროექტი ჯერ არ არის დასრულებული, მაგრამ დასკვნით ფაზაშია.

4. EUdoc

EUdoc არის ევროპული პროექტი, რომელიც ნოტარიუსთა ფედერალურმა პალატამ ესპანეთის ნოტარიუსთა პალატასთან ერთად განავითარა.

ევროპაში, წევრ ქვეყნებს შორის მზარდი მჭიდრო კავშირების შედეგად, ჩნდება ნოტარიულად დამოწმებული დოკუმენტების საზღვრებს გარეთ გამოყენების საჭიროება. EUdoc არის IT პლატფორმა, რომლითაც ეს წარმოდგენილი მიზანი უნდა განხორციელდეს. მას აქვს სამი ძირითადი ფუნქცია:

— უზრუნველყოფს უსაფრთხო ელექტრონულ გადაცემას VPN კავშირის საშუალებით;

— მონაწილე ნოტარიუსების ვერიფიკაციას ახდენს კვალიფიციური ელექტრონული ხელმოწერების შემოწმების საშუალებით.

— ადასტურებს ტრანზაქციაში მონაწილე პირთა, როგორც აქტიური ნოტარიუსების სტატუსს, მიუხედავად იმისა, რომ ევროპის მასშტაბით ნოტარიუსის იდენტიფიკაციისთვის ძალიან განსხვავებული ტექნიკური გზები არსებობს.

პლატფორმის ინსტალაცია ხდება მონაწილე პალატების მეშვეობით, მაგრამ კომუნიკაცია პლატფორმაზე მიმდინარეობს პალატების ჩარევის გარეშე. EUdoc არის მომხმარებლისთვის მოსახერხებელი ერთი ფანჯრის გადაწყვეტა სანოტარო საზღვრებს მიღმა დოკუმენტბრუნვისა და ტრანზაქციებისთვის.

მიგრაციის მაღალი მაჩვენებლის მქონე ქვეყნებში, რომელთა მოქალაქეები ხშირად საზღვარგარეთ იმყოფებიან, არსებობს ნოტარიულად დამოწმებული დოკუმენტების გამარტივებული და უსაფრთხო ფორმით გაცვლის მზარდი საჭიროება, რომელიც შეიძლება გამოყენებული და აღიარებული იყოს შესაბამის სამიზნე ქვეყანაში შემდგომი ავთენტიფიკაციის გარეშე. ნოტარიუსები გახდებიან მიმზიდველი პარტნიორები, როდესაც საქმე ეხება საზღვრებს გარეთ მნიშვნელოვანი დოკუმენტების გაგზავნას. EUdoc ასევე შეიძლება გამოყენებულ იქნეს მომავალში აპოსტილის გასაცემად. ამასთან, შეუძლებელია EUdoc-ის გამოყენება მთელ მსოფლიოში. მაგრამ შეზღუდული ტერიტორიებისთვის, სადაც მონაწილე ქვეყნების მართვადი რაოდენობაა, EUdoc შესანიშნავი გადაწყვეტაა სანოტარო აქტების ბრუნვისთვის.

II. პროფესიული სამართალი

სანოტარო პროფესიული სამართლის სამომავლო ასპექტების აღწერა ამ ნაშრომის ფარგლებში უნდა შემოიფარგლოს სამი მნიშვნელოვანი საკითხით.

1. Legal Tech

ანგლო-ამერიკულ სამართლებრივ წრეებში, მაგრამ ასევე სულ უფრო მზარდად ევროპაშიც, სამოქალაქო-სამართლებრივ პროცესში

მუშაობა მიმდინარეობს ე.წ. „LegalTech-ის“ დახმარებით. მაგალითად, დავები, რომლებიც წარმოიქმნება ნასყიდობის გამო ინტერნეტში, ხშირად აღარ ექვემდებარება სასამართლოს ზოგად იურისდიქციას. პირიქით, მყიდველი სულ უფრო ხშირად თანხმდება შეკვეთის დროს პირობას, რომ დავები შეიძლება წარიმართოს და გადაწყდეს კომპანიის ციფრული დავების გადაწყვეტის პლატფორმის მეშვეობით, ანუ ერთგვარი კერძო მართლმსაჯულების დაწესებულების მიერ.

დაინტერესებული მხარის მიერ - და ეს უკავშირდება ნოტარიატს - სამართლებრივი ურთიერთობების და უფლებების რეგისტრაციასთან დაკავშირებით ყველა სახის შეთავაზების წარგდენა ხდება, რომ მოხდეს სახელმწიფო რეესტრების, ანუ უძრავი ქონების და კომპანიების რეესტრების პრივატიზირება, ასევე კონტრაქტების და ყველა სახის განცხადებების შაბლონების კანონით განსაზღვრა.

ამ კონტექსტში ნოტარიატთან მიმართებით ჩნდება ორი კითხვა:

უპირველეს ყოვლისა, შეინარჩუნებს თუ არა სახელმწიფო გრძელვადიან პერსპექტივაში რეგისტრაციების განხორციელებასთან დაკავშირებით თავის სუვერენულ ვალდებულებებს, თუ მათი გადაცემა მოხდება კერძო პლატფორმებზე, რომლებიც უფლებამოსილნი იქნებიან რეგისტრაციაზე?

მაგალითად, ლიხტენშტეინში კანონი ციფრული სეკურიტიზაციის შესახებ გვაძლევს ამ სცენარის წინასწარ ნახვის შესაძლებლობას: ის ითვალისწინებს შესაძლებლობას, დაცული იყოს ციფრული მონეტების ფორმით გამოხატული საკუთრების უფლება, რომლებიც ბლოკჩეინში გამოიყენება. არის თუ არა დღეს ის მდგომარეობა, რომ არსებული სამართლებრივი გარემო იქნეს შენარჩუნებული და პოლიტიკოსები იყვნენ დარწმუნებულები, რომ საჯარო რეესტრის სამსახური და ნოტარიუსი უკეთესია საკუთრების უფლების დასაცავად, ვიდრე ონლაინ პლატფორმის ნებისმიერი კერძო ოპერატორი?

მეორე: შესაძლებელია ხელშეკრულებების შედგენისა და ინდივიდუალური რჩევების შეთავაზების კომპეტენცია, შენარჩუნდეს ასევე დიგიტალიზაციის პერიოდში? თუ კანონით გათვალისწინებული ონლაინ შაბლონების მეშვეობით იქმნება სამართლებრივი სისტემის ზოგადი პრიმიტივიზაციის საფრთხე?

თუ მარეგულირებელი გარემო შეიცვლება, დასაფიქრებელია, რომ LegalTech-კომპანიები ან ინტერნეტ გიგანტები საკუთარ თავზე აიღებენ საქმიანობის ყველაზე მნიშვნელოვან იურიდიულ სფეროებს და ონლაინ შაბლონებს შემოგთავაზებენ. წარმოიდგინეთ, რომ Amazon და Google შაბლონების დახმარებით წინასწარ შეარჩევს ყველა სარჩელის თუ საჩივრის 90 %-ს, რომლებიც უნდა იქნან შეტანილი სახელმწიფო მარეგისტრირებელ ორგანოებში თუ სასამართლოებში. ამ შემთხვევაში არამხოლოდ ადვოკატურა და სანოტარო საქმიანობა, არამედ სამართლიანი სასამართლოს ფუნდამენტური უფლებაც გაქრება.

რაც შეეხება ნოტარიატს, მის მუდმივ მოვალეობას, პროფესიულ-პოლიტიკური საქმიანობის საფუძველს მიეკუთვნება ინდივიდუალური რჩევისა და ინდივიდუალური ხელშეკრულების შემუშავების უნივერსალურობა და ამით დემონსტრირდება მისი მნიშვნელობა სამართლიანი სახელმწიფოს შენარჩუნებაში.

2. დერეგულაცია და კომერციალიზაცია

თუმცა, ეს დამაჯერებლად მხოლოდ იმ შემთხვევაში შესაძლებელია განხორციელდეს, თუ მოხდება საკუთარი ფუნდამენტური პრინციპების გააზრება და მათი წარმატებით დაცვა. კონტინენტური ევროპის ნოტარიუსის მთავარი მახასიათებელი მისი, როგორც სახელმწიფოს მიერ დანიშნული მოხელის, სტატუსია. მხოლოდ სახელმწიფოს მიერ მისი დანიშვნა, სახელმწიფო რეგულირება და პროფესიის კონტროლი უზრუნველყოფს მის ობიექტურობას და ნეიტრალიტეტს. და მისი როგორც სახელმწიფო მოხელის, სტატუსი ამართლებს სანოტარო აქტების მტკიცებულების ძალასა და მათი აღსრულების პროცესს. მისი სტატუსი და, შესაბამისად, იურიდიული გარიგებების დამოწმების ექსკლუზიური უფლებამოსილების მინიჭება რისკის ქვეშ დადგებოდა, თუ ნოტარიუსის, როგორც დოკუმენტების დამმოწმებელი საჯარო

პირის, სტატუსი, კითხვის ნიშნის ქვეშ აღმოჩნდებოდა.

მეორე გრძელვადიანი დასაძლევი ამოცანა მომავალი პროფესიული სამართლის რეგულირებისას, გამოწვეულია იმით, რომ სხვები ნოტარიუსის, როგორც დოკუმენტების დამმოწმებელი სახელმწიფო მოხელის, სტატუსს ეჭვქვეშ დააყენებენ. აქ ორი სოციალურ-პოლიტიკური მოძრაობა ხელიხელჩაკიდებულები მუშაობენ კონკურენციის ხელშეწყობის და საინვესტიციო კლიმატის გაუმჯობესების მოჩვენებითი ძალისხმევით:

ერთი მხრივ, პროცედურების გამარტივებისა და კომპლექსურობის შემცირების უფრო დახვეწილი პროცედურების საბაბით ნოტარიატი კითხვის ნიშნის ქვეშ არის დაყენებული. მსოფლიო ბანკის Doing-Business ანგარიშში უკეთესი რეიტინგის მიღების ზეწოლის გამო, რომელიც იმავდროულად ავტორიტეტული ადამიანების გავლენის ბოროტად გამოყენების გამო იქნა დანერგილი, ბევრმა ქვეყანამ ნოტარიუსების ძირითადი კომპეტენციები გააუქმა იურიდიული მომსახურების ბაზარზე სხვა მოთამაშეების სასარგებლოდ. ხშირ შემთხვევაში შემცირდა პროფესიაში შესვლის ხარისხობრივი მოთხოვნები. ამით ორმაგი ეფექტი იქნა მიღწეული: მას შემდეგ სამართლებრივი ურთიერთობების მოწესრიგების სანოტარო მომსახურებები ნაწილობრივ საადვოკატო ბიუროებმა აიღეს თავის თავზე, რომლებიც დერეგულირებულ ბაზრებზე კონკურენციას უწევენ ნოტარიუსებს. ამავე დროს, უფრო ფართო ხდება ნოტარიატის მეშვეობით თანამდებობრივად გარანტირებული ზიანის პრევენციის მოქმედების რადიუსის შემცირება საადვოკატო ბიუროებისთვის.

მეორე მხრივ, სხვა საჯარო ორგანოები, სტრუქტურები ცდილობენ დერეგულირებას და კომერციალიზაციას იმ საბაბით, რომ სანოტარო სამართალი ზედმეტად არის რეგულირებული.

ნოტარიუსის პროფესიის დერეგულირებაზე ევროკომისია, წლებია, მუშაობს. სულ ბოლო მცდელობა, ევროპულ მარეგულირებელ ინდექსში ნოტარიუსი შეეყვანათ, როგორც თავისუფალი პროფესიის წარმომადგენელი, გასულ წელს გერმანიისა და საფრანგეთის იუსტიციის სამინისტროების ერთობლივი ძალისხმევით ჩაიშალა. ეს არ იქნება ბოლო მცდელობა.

OECD ასევე გულმოდგინედ მუშაობს სანოტარო კომპეტენციის შემცირებასა და პროფესიული სამართალის ლიბერალიზაციაზე. თუმცა ჯერჯერობით უშედეგოდ.

3. ფულის გათეთრების პრევენცია და მომხმარებელთა დაცვა

დაბოლოს, ორი დადებითი ასპექტის განხილვაა საჭირო, რომლებიც ნოტარიატის მომავალს დიდი ალბათობით გარკვეული დროით განსაზღვრავენ, კერძოდ, ახალი ამოცანები ფულის გათეთრების პრევენციის ფარგლებში და მომხმარებელთა დაცვის კონტექსტში.

იურისტები და კანონმდებლები კორუფციისა და ფულის გათეთრების საკითხებთან მიმართებით ძირითადად სისხლის სამართლის ასპექტით არიან დაკავებულნი. დღეს ჩვენ ვიცით, რომ ნოტარიატი, როგორც კერძო სამართლის დავალებების შემსრულებელი სახელმწიფო ინსტიტუტი, ამ სფეროში მნიშვნელოვან, და არც თუ ისე იშვიათად, გადამწყვეტ როლს ასრულებს. უძრავი ქონების ტრანზაქციებში ან კორპორაციულ სამართალში მათი მონაწილეობით, ნოტარიუსებს აქვთ კარგი ცოდნა, განსაკუთრებით ფულის გათეთრებასთან დაკავშირებულ სფეროებში. ევროკავშირის ფულის გათეთრების დირექტივები აკისრებენ ნოტარიუსებს ვრცელ თანამშრომლობის ვალდებულებებს, შესაბამისი სისხლის სამართლის დანაშაულების ხელშეშლისა და გამოვლენის მიზნით. მათი დავალება მდგომარეობს იმაში, რომ კანონმდებლისთვის და საჯარო დაწესებულების ადმინისტრაციისთვის ცხადი გახადონ, რომ ფულის გათეთრების პრევენციისთვის ახალი სამსახურებრივი ვალდებულებების შესაბამისი შესრულება შეიძლება მხოლოდ მაშინ იყოს გარანტირებული, თუ ამ პროფესიას მიეცემა მოქმედებისთვის საკმარისი თავისუფალი სივრცე. ამასთან, მისი, როგორც სახელმწიფო მოხელის, როლი უნდა გაძლიერდეს პროფესიულ

დნმ-ს მიკუთვნებული კონფიდენციალობის დაცვის ვალდებულების გათვალისწინებით.

და ბოლოს, ნოტარიატის დავალება იქნება, დაარწმუნოს კანონმდებელი მომხმარებელთა დაცვის ფუნქციების აღქმის სარგებელში. არსებობს კარგი არგუმენტები იმის სასარგებლოდ, რომ უძრავი ქონების ტრანზაქციების გამარტივებისა და დაჩქარების გრძელვადიანი მიზანი მხოლოდ გარკვეულ წერტილამდეა სასურველი - როგორც მომხმარებელთა დაცვის, ისე ქცევითი ეკონომიის თვალსაზრისით. საშუალო შესაძლებლობის მქონე მოქალაქემ უნდა მიიღოს გადაწყვეტილებები უძრავი ქონების ყიდვა-გაყიდვის შესახებ არა დროში ზეწოლის ქვეშ, არამედ მხოლოდ ფრთხილი განხილვის შემდეგ და კომპეტენტური კონსულტანტების ჩართულობით. ეს არ ემსახურება არცერთი მომხმარებლის ინტერესს, როდესაც ის აფორმებს ნასყიდობის ხელშეკრულებას უძრავ ქონებაზე ონლაინ მოკლე დროში და, როგორც წესი, ხშირ შემთხვევაში გამოუყენებელი ვადის გასვლის შემდგომ აანალიზებს, თუ რა მინუსებითა და რისკებით ივაჭრა. უძრავი ქონება ყველა ეკონომიკის ერთ-ერთი ცენტრალური რესურსია და მოქალაქის ქონების არსებით ნაწილს წარმოადგენს. არავითარი სარგებლის მომტანი არაა, როდესაც მას წუთების ან წამების განმავლობაში შეუძლია ისევე ივაჭროს, როგორც ფასიანი ქაღალდების საფონდო ბირჟაზე. უძრავი ქონების გარიგებისთვის საჭიროა სანდო, ნეიტრალური მესამე პირები, რომლებსაც აქვთ შესანიშნავი პროფესიული განათლება და თავიანთ პროფესიულ საქმიანობას პიროვნულად და ეკონომიკურად დამოუკიდებლად ახორციელებენ.

პროფესიული ორგანიზაციების პრიორიტეტულ ამოცანად რჩება სამომავლოდ, მუდმივი ცვლილებებით და სისტემატური გაუმჯობესების გზით შეინარჩუნონ წინაპირობები, რომლებიც ნოტარიატის მსოფლიო ინსტიტუციის უწყვეტობისთვის არის აუცილებელი.